

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

11 maart 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Interpellatie van de heer Eddy Schuermans tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de toepassing van het koninklijk besluit van 6 december 2001 inzake economische compensaties bij legeraankopen en de Vlaamse belangen in de Airbusdossiers

Interpellatie van de heer Eddy Schuermans tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de versoepeling van de wet op de grote handelsvestigingen en de herwaardering van de commerciële functie van de stadscentra

Interpellatie van de heer Eddy Schuermans tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over investeringssteun voor grote bedrijven in ontwikkelingszones en ecologische steun

Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Donderdag 11 maart 2004

WAARNEMEND VOORZITTER : Mevrouw Veerle Declercq

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.56 uur.*

Interpellatie van de heer Eddy Schuermans tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de toepassing van het koninklijk besluit van 6 december 2001 inzake economische compensaties bij legeraankopen en de Vlaamse belangen in de Airbusdossiers

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Schuermans tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de toepassing van het koninklijk besluit van 6 december 2001 inzake economische compensaties bij legeraankopen en de Vlaamse belangen in de Airbusdossiers.

De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, wij hebben tussen 12 en 20 januari een drietal interpellaties ingediend. Er is zelfs een vierde op komst.

De eerste gaat over het toepassen van het koninklijk besluit van 6 december 2001 en de Vlaamse belangen inzake Airbusdossiers. Sinds het begin van deze zittingsperiode ijveren wij voor het rechtmatig aandeel van de Vlaamse bedrijven in de verdeling van de ontwikkelingskosten van de vliegtuigen A380 en A400M in het bijzonder. Wij hebben in februari 2002 in een met redenen omklede motie aan de Vlaamse regering gevraagd om er bij de onderhandelingen over het samenwerkingsakkoord, dat noodzakelijk is voor de ontwikkelingskosten van de A380, over te waken dat Vlaanderen aanvaardbare verdeelsleutels inzake de regionale economische return zou krijgen voor deze twee dossiers. Wij hebben daar toen geen meerderheid voor ge-

vonden. Toen u als minister aantrad, hebben wij u ook gevraagd wat u samen met de Vlaamse regering zou ondernemen om de Vlaamse belangen in deze dossiers te verdedigen.

Wij hoorden toen van u dat er geen probleem was en dat de sector geen klachten had, terwijl negatieve berichten vanuit het terrein ons nog altijd bereiken. In Vlaanderen is men zeker niet tevreden over het aandeel dat vandaag in deze dossiers is verworven.

We stellen dus vast dat deze regering totaal geen interesse heeft om deze specifieke Vlaamse economische belangen te verdedigen. Ondertussen is bovendien gebleken dat het niet toepassen van de economische compensaties bij legeraankopen de voorbije drie jaar heeft geleid tot een verlies van 4.500 jobs. Dat is een aanzienlijk aantal. De andere landen die in zo'n dossiers zijn betrokken, doen dit wel degelijk en verdedigen hun eigen bedrijven. Onder druk van de noodlijdende Waalse defensiesector stellen wij vast dat premier Verhofstadt nu toch bereid zou zijn om opnieuw compensaties in te voeren. Het is merkwaardig dat een Vlaamse liberaal vecht voor het behoud van de verouderde Waalse defensie-industrie, terwijl de jonge innovatieve Vlaamse luchtvaartindustrie al jaren de contracten aan haar neus ziet voorbijgaan.

Ook de gewestelijke verdeelsleutels moeten volgens CD&V opnieuw worden toegepast op grote programma's, waar economische return plaatsvindt. Vlaanderen zou volgens deze verdeelsleutel voor het A400M-project recht hebben op 841 miljoen euro. Nu heeft één Vlaams bedrijf een deel van de koek gekregen ter waarde van 246,5 miljoen euro. Het niet toepassen van de regionale verdeelsleutel leidt in Vlaanderen tot een verlies aan duurzame werkgelegenheid van minstens 1.000 jobs gedurende 20 jaar.

Schuermans

Nu de premier het koninklijk besluit van 6 december 2001 toch strikt wil toepassen, rijst de vraag of de Vlaamse luchtvaartindustrie voor het A400M-project toch nog kan rekenen op haar aandeel van 56 percent in plaats van het huidige aandeel van 18 percent. Welke initiatieven zal de minister hiervoor ondernemen? Het gaat tenslotte om veel jobs.

Bij onze vorige interpellatie heeft de minister gezegd dat zij dit dossier ook op tafel zou leggen van de Werkgelegenheidsconferentie, die intussen al een tijdje achter ons ligt. De federale overheidsdienst Economie heeft berekend dat België de voorbije 3 jaar door het niet toepassen van de economische returns bij legeraankopen de creatie van 4.500 jobs heeft laten gaan en 1.000 potentiële jobs niet zullen worden ingevuld. Wat heeft haar inbreng op de conferentie met betrekking tot dit dossier opgeleverd?

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mevrouw de voorzitter, mijnheer Schuermans, allereerst wens ik toch te verduidelijken dat niet alle Airbusprogramma's in aanmerking komen voor economische compensaties. Het programma Airbus A380 is geen militair programma en valt dus buiten de regeling van de economische compensaties. Wat dit toestel betreft, werd op 20 november 2001 tussen de federale overheid en de gewesten een samenwerkingsakkoord gesloten. Hierbij stelde de federale staat een enveloppe van 153 miljoen euro ter beschikking in de vorm van terugvorderbare voorschotten ten voordele van de ondernemingen die een contract zullen bekomen dat betrekking heeft op de ontwikkeling van de A380.

Weliswaar is in dit akkoord geen regionale verdeel-sleutel afgesproken. Toch is voorzien in de oprichting van een paritair samengesteld opvolgingscomité dat moet toezien op de besteding van de federale budgetten in de drie gewesten en over de toepassing van gelijke terugbetalingen- en ontvankelijkheidsregels. Thans zetelen mevrouw Annie Renders, wetenschappelijk adviseur van het IWT en de heer Jan Vanhellemont, navorser van de administratie Wetenschap en Innovatie, als vertegenwoordigers van het Vlaams Gewest in dit opvolgingscomité.

De A400M is daarentegen wél een militair transportvliegtuig. Het wordt door Airbus ontwikkeld in het kader van het programma Future Large Aircraft. Acht Europese NAVO-landen verbonden er

zich toe in totaal 73 toestellen aan te kopen. België koopt er zeven. Voor dit toestel is op 27 januari 2002 een akkoord afgesloten tussen Airbus Military Company en de Belgische industriële partner FLABEL over de participatie van de Belgische industrie. Van Vlaamse zijde zijn de kanshebbers op deelname ASCO, SABCA en Europlasma.

Militaire bestellingen zijn een federale materie. De gewesten zijn betrokken bij het economisch compensatiebeleid via de Raad voor Nijverheidscompensaties. De Raad is opgericht bij MB van 18 juli 1997, en heeft als opdracht 'voor de minister van Economie adviezen op te stellen over de algemene lijnen te volgen in het beleid van de compensaties'. Bij de samenstelling van de Raad wordt rekening gehouden met de taalpariteit. De twee Vlaamse leden worden aangeduid door de SERV.

Economische compensaties zijn in principe niet toegelaten, want ze zijn onverenigbaar met het principe van het vrije handelsverkeer. Met compensaties garandeert men immers de afzet van eigen, nationale producten, waardoor producten uit andere lidstaten worden gediscrimineerd. Om compensaties bij legerbestellingen mogelijk te maken, roepen de lidstaten de bescherming van de fundamentele belangen van de staatsveiligheid in. Terzake bepaalt artikel 223, paragraaf 1b van het EEG-verdrag : 'Elke lidstaat kan de maatregelen nemen die hij noodzakelijk acht voor de bescherming van de wezenlijke belangen van zijn veiligheid en die betrekking hebben op de productie van of handel in wapens, munitie en oorlogsmateriaal ; die maatregelen mogen de mededingingsverhoudingen op de gemeenschappelijke markt niet wijzigen voor producten die niet bestemd zijn voor specifiek militaire doeleinden.'

In België is de wettelijke basis voor deze uitzonderingsregeling gelegd in artikel 3, paragraaf 3 van de wet van 24 december 1993. Daarin wordt bepaald : 'De koning kan bepaalde overheidsopdrachten voor aanneming van levering en diensten waarop artikel 223, paragraaf 1b van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap van toepassing is, onderwerpen aan gewijzigde gunningsregelen en algemene uitvoeringsregels.'

Dit artikel kreeg een uitvoering in het KB van 6 februari 1997. De regeling steunt op volgende principes. De ministerraad besliste vooraf of aan een militair contract economische compensaties werden verbonden ; de economische offertes werden ingediend onder afzonderlijke omslag en werden beoordeeld door het federale ministerie van Economische Zaken ; de minister van Landsverdediging

Ceysens

kende de opdracht toe op basis van de financiële, technische, operationele en economische aspecten van de offertes.

Eind 2000 besliste de federale regering om een einde te maken aan de economische compensaties bij militaire aankopen. Uiteindelijk werd het systeem terug ingevoerd bij het KB van 6 december 2001. De nieuwe regeling houdt in dat de regering voor elke legeraankoop afzonderlijk beslist of er met economische compensaties wordt gewerkt. Er zal slechts rekening worden gehouden met de compensaties als er offertes zijn met een gelijke prijs-kwaliteitverhouding. In dat geval zullen de compensaties bij de afweging voor 15 percent mogen meetellen. Dit KB is tot nu dode letter gebleven omdat een protocolakkoord tussen Landsverdediging en Economische Zaken uitblijft.

Ondertussen heb ik een schrijven gericht aan federaal minister Moerman om haar aan te porren dit dossier te deblokken. Tot vandaag blijft mijn vraag zonder gevolg. Ik stel voor nog even te wachten, maar als er binnen termijn geen schot in de zaak komt, zal de zaak aanhangig worden gemaakt op het Overlegcomité.

Uiteindelijk heb ik ervoor geopteerd om het probleem van de economische compensaties via een tegensprekelijk debat uit te klaren. Het item viel immers moeilijk in te passen in de agenda van de Werkgelegenheidsconferentie, hoewel daar over diverse onderwerpen is gesproken.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Ik dank de minister voor haar antwoord. Anders dan bij de vorige interpellatie schijnt de minister minstens verbaal en schriftelijk toch wat belang te hechten aan dit probleem. Dat is nieuw, en op zich positief.

Mevrouw de minister, we zijn aan het einde van de zittingsperiode, dus ik zou u willen aanraden om kort op de bal te spelen.

De regeling is niet van toepassing op het dossier van de A380. Dat betekent echter niet dat de Vlaamse overheid daar in de praktijk geen compensaties en een verdeelsleutel had kunnen bedingen. De Vlaamse regering had troeven in handen. Ze had kunnen stellen dat er slechts een samenwerkingsovereenkomst zou worden gesloten als Vlaanderen een rechtmatig aandeel zou krijgen. Uw

voorgangers hebben dat niet gedaan, en de resultaten zijn er dan ook naar.

De Werkgelegenheidsconferentie heeft evenmin voor een nieuwe doorbraak op dat vlak gezorgd. We betreuren dat. De premier had beloofd iets te doen. Helaas stellen we vast dat er wél iets is gebeurd, maar dan ten voordele van Wallonië, en niet van Vlaanderen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Eddy Schuermans tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de versoepeling van de wet op de grote handelsvestigingen en de herwaardering van de commerciële functie van de stadscentra

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Schuermans tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de versoepeling van de wet op de grote handelsvestigingen en de herwaardering van de commerciële functie van de stadscentra.

De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, op de federale ministerraad van 16 en 17 januari 2004 werd onder andere beslist om de wet van 1975 op de handelsvestigingen te versoepelen. Op zich is een versoepeling en een transparante wetgeving hierover zinvol. Toch hebben we er enkele bedenkingen bij.

In het Vlaams regeerakkoord stond dat één van de snel door te voeren hervormingen in het zogenaamde 'Een nieuw project voor Vlaanderen' de institutionele vernieuwing was. Er werd gesteld dat de overheveling van de bevoegdheden van het Sociaal-Economisch Comité voor de Distributie snel op de agenda zou worden geplaatst. Tenzij er ons iets is ontgaan, is daar toch nog toe niets mee gebeurd. We zien niet dat die overheveling echt werd nagestreefd. Het zou nochtans interessant zijn ervoor te zorgen dat de verschillende aspecten – stedelijke, ruimtelijke, economische – beter op elkaar worden afgestemd.

De vorige Vlaamse regering had bijzondere aandacht voor de opwaardering van de commerciële

Schuermans

binnencentra. Er was immers een proces op gang gekomen van sluitingen van ondernemingen en uitwijking naar locaties buiten de stedelijke centra, naar de periferie. Via onder andere het Mercurius-project en centrummanagement heeft ze getracht om een bijdrage te leveren.

We hebben regelmatig een vraag gesteld over de verlenging van dit type van projecten. Het antwoord daarop was dat ze eerst moesten worden geëvalueerd. In 2002 werd er een nieuwe decretale basis gecreëerd om een verlenging mogelijk te maken. Er werden daar ook middelen voor uitgetrokken. Blijkbaar wordt dit niet gerealiseerd.

Indien de versoepeling van de handelswet ook als doel heeft om meer grote commerciële winkelcentra te bouwen langs de periferie van de steden, dan zal dit op zijn minst zorgen voor een verschuiving van arbeidsplaatsen van kleinhandel naar grote ketens. De kleinhandel zal in de binnensteden zwaar te lijden hebben onder dat soort operaties. Daarbij komt nog dat we geen specifiek instrument zullen hebben in Vlaanderen om voor bijsturing te zorgen.

Het is een goede zaak dat er een aantal federale regels zijn om zich op te baseren. Een te grote afwijking van de regels tussen de regio's zou immers enkel leiden tot een verplaatsing van de vestigingen. Het zou echter een goede zaak zijn dat er ook in de Vlaamse context een aantal specifieke bevoegdheden komen om te bepalen wat al dan niet kan.

Mevrouw de minister, zult u nog initiatieven nemen om de overheveling van bevoegdheden op de agenda te plaatsen of zal het regeerakkoord wat dat betreft niet worden uitgevoerd? Welk beleid voert de Vlaamse regering op dit ogenblik met betrekking tot de herwaardering van de commerciële binnenstad? Ik heb het daarnet gehad over Mercurius. Past de aanpassing van de wet op de grote handelsvestigingen binnen uw aanpak om de commerciële binnencentra te herwaarderen?

Op een aantal fora, zoals de Werkgelegenheidsconferentie en de Ondernemersconferentie, werden maatregelen aangekondigd om werkgelegenheid en ondernemerschap aan te moedigen. Door het gebrek aan beleid zijn er problemen in de binnencentra. Het inplanten van meer grote handelsvestigingen buiten de centra leidt tot een afbouw van de werkgelegenheid in de centra. Grote han-

delszaken zijn vaak een distributiepunt van geïmporteerde goederen. Hoe kunt u dit alles koppelen aan de uitgesproken doelstelling om meer werkgelegenheid te creëren?

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mevrouw de voorzitter, geachte leden, in het streven naar administratieve lastenverlaging is het wenselijk om het aantal vergunningen nodig om tot de effectieve opstart van de exploitatie van ondernemingen te komen, zo veel mogelijk te beperken. De integratie van de socio-economische en de stedenbouwkundige vergunning zou vanuit dit uitgangspunt welkom zijn. De analyses voor de beide vergunningen zijn immers in grote mate gelijklopend.

Het recente overleg in Gembloux maakt duidelijk dat de federale overheid niet bereid is deze bevoegdheid over te dragen aan de gewesten. Bij mijn weten is de Vlaamse regering ook niet voorafgaandelijk geconsulteerd over initiatieven rond de versoepeling van de vestigingswet. De vestigingswet is dan ook een uitsluitend federale bevoegdheid. Wel is op die ministerraad beslist dat de wet op de handelsvestigingen van 29 juni 1975 drastisch versoepeld zal worden. Zo wordt er een grotere autonomie gegeven aan gemeentes bij de beslissing over handelsvestigingen, de procedure wordt versneld en er komt een beroepsmogelijkheid omdat het nationaal Sociaal-Economisch Comité voor de Distributie een adviserende stem krijgt in plaats van een beslissende.

Ik treed evenwel minister Van Mechelen bij dat een overheveling van de socio-economische vergunning naar de gewesten wenselijk is. In het streven naar vereenvoudiging van regelgeving en procedures, zowel voor de burgers als voor de bedrijven, is het trouwens noodzakelijk om niet enkel de milieu- en de stedenbouwkundige vergunning te integreren. Een integratie van zowel de stedenbouwkundige, de milieu- als de socio-economische vergunning moet onze ambitie zijn. Het spreekt voor zich dat deze oefening niet meer door de huidige legislatuur kan worden bereikt. Toch kunnen de administraties nog voorbereidend werk verrichten. Minister Van Mechelen heeft zijn administratie alvast de opdracht gegeven om in het kader van de opmaak van het komende regeerprogramma na te denken over hoe een dergelijke integratie van vergunningen en procedures kan worden verwezenlijkt. Het lijkt mij logisch dat ook mijn administratie actief meewerkt aan deze oefening.

Ceysens

De Vlaamse regering heeft de afgelopen jaren van het stedelijk beleid een belangrijke prioriteit gemaakt. Voor een volledig overzicht verwijs ik graag naar de minister van Binnenlandse Aangelegenheden. In het bevoegdheidsdomein Economie zijn het Mercuriusproject en het project Centrummanagement inderdaad niet vervolledigd.

Het project Centrummanagement liep van 1 oktober 1999 tot 1 juli 2003. De overheidssteun was beperkt in de tijd omdat Centrummanagement bedoeld was als een impuls op korte termijn om de opstart van samenwerkingsverbanden te faciliteren. Ze werden verondersteld na verloop van tijd zelfbedruipend te zijn. De Vlaamse regering had nooit de intentie op structurele wijze het lokale overleg te financieren, vermits dat niet tot haar kerntaken behoort.

Voor het Mercuriusproject werd in ruil beslist dat er een tweede oproep kwam in het kader van de stadsvernieuwingsprojecten. Die oproep werd in december 2003 gelanceerd, en de steden werd daarbij uitdrukkelijk gevraagd projecten in te dienen met de nodige aandacht voor het stimuleren van de binnenstedelijke economie en de handelsfunctie, en dit om de versnippering, waar vaak kritiek op is, tegen te gaan.

We moeten opletten dat we bij de versoepeling van de handelswet niet terechtkomen in een zwart-witdiscussie vanuit de visie dat grote handelsvestigingen in de rand per definitie slecht zijn en kleine handelsvestigingen in de stad per definitie goed. Het debat moet in eerste instantie gaan over de functies die we in onze stadscentra wensen. Welke handelszaken zouden zich beter in het stadscentrum dan in de periferie vestigen en omgekeerd? Is er in onze steden met hun versnipperde eigendomsstructuur en kleine handelspanden voldoende aanbod om alle grote handelsvestigingen een vestigingsplaats te kunnen aanbieden? Is het aanbod aanvullend of concurrerend met het aanbod in de stad?

Een versoepeling van de vestigingswet zorgt naar alle waarschijnlijkheid voor verschuivingen in het winkelaanbod. Maar nergens wordt gesteld dat het huidige type winkels zich per se ook in de toekomst op dezelfde plekken in de stad moet bevinden. Andere types winkels voor eventuele andere doelgroepen, met een ander aanbod en een andere dienstverlening, zijn uiteraard best mogelijk. Veel heeft daarbij ook te maken met het onderscheid tussen het zogenaamde runshoppen en funshop-

pen, met mobiliteitsaspecten en met de aanwezigheid van bepaalde drempelwaarden op het vlak van doelgroepen voor een bepaald winkelaanbod.

We zien inderdaad wel dat kruideniers en kleine superettes in bepaalde stadsdelen verdwijnen, maar er zijn er ook die terugkomen, terwijl op andere plaatsen, bijvoorbeeld waar er veel pendelaars komen, dan weer een toegevoegde waarde wordt ontdekt.

De creatie van duurzame werkgelegenheid in Vlaanderen is een blijvende prioriteit. Zonder te kunnen steunen op degelijke wetenschappelijke studies terzake, is het duidelijk dat bij de discussie over de impact op de werkgelegenheid van grote handelsvestigingen elk geval afzonderlijk moet worden beoordeeld.

Grote handelsvestigingen met een gamma aan producten dat additioneel is aan het aanbod van kleinere handelszaken, kunnen aan een reële vraag van de consumenten beantwoorden. Betreft het daarbij een bijzonder gamma aan producten dat elders niet wordt aangeboden, dan doen zich geen verschuivingen voor op het vlak van winkelgedrag. Ook op macro-economisch niveau is er daardoor niet noodzakelijk minder besteedbaar inkomen beschikbaar voor aankopen in het bestaande winkelaanbod. De extra vraag op de binnenlandse markt creëert immers wellicht een bijkomend inkomen voor een groep van werknemers. Er is met andere woorden sprake van een economische groei waardoor een bijkomend inkomen wordt gegenereerd.

Betreft het een gamma aan producten in de grote handelsvestigingen dat een ruimere keuze tussen producten toelaat, dan betekent dit dat de consumenten omwille van de lagere transactiekosten gemakkelijker zullen kunnen kiezen in functie van de prijs-kwaliteitverhouding van de producten. De consument heeft daar baat bij en maakt daarbij niet noodzakelijk een onderscheid tussen producten naar hun herkomst.

Het is aannemelijk dat dit type grote handelsvestigingen voor een verschuiving zorgt in de kleinhandel. Het is echter niet zeker of dit een negatief dan wel positief effect heeft ten aanzien van de producenten van de betrokken producten.

Betreft het ten slotte geen assortiment nieuwe producten, noch een ruimere keuze aan gelijkaardige producten met een economische meerwaarde tot gevolg, maar voornamelijk pure substitutie van bepaalde producten, dan kan er inderdaad sprake zijn

Ceysens

van niet alleen een verschuiving, maar ook van de vernietiging van werkgelegenheid.

Een en ander nodigt uiteraard uit om de versoepeling van de handelswet te bekijken in de bredere context van het Vlaamse stedenbeleid. Echter het beoordelen van de wenselijkheid van nieuwe handelsvestigingen en hun impact is een complexe aangelegenheid en veronderstelt een evaluatie dossier per dossier, precies omdat je in zo'n dossier een aantal opportuniteiten hebt, maar sommigen die opportuniteiten ook als een bedreiging aanvoelen.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mevrouw de minister, u zegt nogal laconiek dat de federale regering niet bereid is te praten over de overheveling van de bevoegdheden van dat comité. De Vlaamse regering is bovendien niet geconsulteerd over wijzigingen aan de wet op de grote handelsvestigingen. Dat is strikt genomen ook niet vereist, maar aangezien de bevoegdheden niet worden overgeheveld, is een regionale inbreng toch wenselijk.

U zei ook dat minister Van Mechelen de opdracht heeft gegeven aan de administratie om hierover na te denken met het oog op een volgende regeerperiode. Dat is vrij laat. Het had een goed onderbouwd dossier moeten zijn om er al in deze regeerperiode een gefundeerd debat over te kunnen voeren in overleg met de andere gewesten en de federale overheid. Dat is niet gebeurd.

Wat u zegt over het Mercuriusproject is in strijd met vorige beslissingen. In 2002 is er een decretale basis gecreëerd om dit type van projecten toch nog voort te zetten. U zegt nu dat de minister van Binnenlandse Aangelegenheden op dat vlak iets zal doen. De geselecteerde projecten hebben echter geen enkele economische finaliteit. Het zijn projecten van een ander type dan die die voorlagen tijdens de vorige zittingsperiode. Binnen Mercurius werd een ander accent betracht. Ik betreur dat dit dode letter is gebleven.

Minister Patricia Ceysens : Ik wil dit met klem tegenspreken. Ik ken ze niet allemaal even goed. Als ik naar het geselecteerde project in Leuven kijk, dan zie ik niet veel andere projecten mogelijk die een grotere economische impact zullen hebben dan dit.

De heer Eddy Schuermans : Als u ziet welk effect Mercurius zelfs bij niet-geselecteerde projecten op het terrein heeft gehad op vlak van stedenbouwkundige aspecten, dan kan men spreken van een heel andere orde.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Eddy Schuermans tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over investeringssteun voor grote bedrijven in ontwikkelingszones en ecologische steun

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Schuermans tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over investeringssteun voor grote bedrijven in ontwikkelingszones en ecologische steun.

De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, meer dan een jaar geleden werd het decreet economisch ondersteuningsbeleid goedgekeurd in het Vlaams Parlement. In dit kaderdecreet werd het toekennen van investeringssteun aan bedrijven grondig hervormd.

Een van de onderdelen was de steun voor grote bedrijven in ontwikkelingszones. Door de huidige Europese richtlijnen kunnen grote ondernemingen enkel nog in deze erkende ontwikkelingszones staatssteun krijgen. Uit de uitvoeringsbesluiten is gebleken dat steunaanvragen voor investeringen kleiner dan 8 miljoen euro, beoordeeld zouden worden via een wedstrijdformule, de zogenaamde call. In november 2003 hebt u wel de eerste call gelanceerd voor de KMO's, maar die van de grote ondernemingen laat nog steeds op zich wachten. Een belangrijk pakket investeringen blijft daardoor dode letter. In afwachting van een nieuwe maatregel blijft in de overgangperiode normaal gesproken de oude maatregel van kracht. Maar nu kan dit niet meer, aangezien de richtlijn maar geldig was tot einde 2003. Grote bedrijven die willen investeren in ontwikkelingszones voor investeringen minder dan 8 miljoen €, kunnen momenteel geen aanvraag meer indienen. Er is immers ook geen besluit genomen ter verlenging van de bestaande regelgeving.

Schuermans

Naar het schijnt zal de call ook niet meer tijdens deze zittingsperiode worden gelanceerd wegens budgettaire problemen. Wij luisteren naar uw antwoord wat dit aspect betreft.

Tweede aspect in de uitvoering van het nieuwe decreet zijn de besluiten en richtlijnen voor ecologische steun. Op het moment van de redactie van onze vraag was er geen besluit, maar dat zou genomen zijn op 20 februari 2004. De richtlijnen voor ecologische steun zijn vervallen eind 2003, maar men stelt via de website van uw administratie een aanvraagformulier ter beschikking dat geldig is vanaf 1 januari 2004.

In uitvoering van het nieuwe decreet waren de besluiten en richtlijnen voor ecologische steun op het moment van de redactie van de vraag nog niet genomen. Het zou intussen gebeurd zijn op 20 februari 2004. Via de website van uw administratie wordt nu toch een aanvraagformulier ter beschikking gesteld dat geldig is vanaf 1 januari 2004. Intussen is een besluit genomen ter verlenging van de bestaande regelgeving. Dat betekent dat het nieuwe decreet dat uitgebreider is dan het vorige, niet kan worden toegepast. Ik denk bijvoorbeeld aan de verplaatsing van een onderneming om milieuredenen. Wij hebben decretaal voorzien dat daar steun kan voor gevraagd en verkregen worden. Dat is niet voorzien in het besluit dat voorligt.

Graag had ik de volgende vragen gesteld. Het Vlaams Parlement werd bij de behandeling van het ontwerpdecreet onder druk gezet om het decreet zo snel mogelijk te behandelen. Wij zijn ondertussen een jaar verder, maar de nieuwe ecologische steun en de nieuwe steunregeling voor grote ondernemingen in steunzones is nog altijd niet van kracht. Uit onderzoek blijkt dat expansiesteun van wezenlijk belang is voor het aantrekken van potentiële investeringen en ook voor de omvang van de investering.

U organiseert conferenties om met nieuwe ideeën het ondernemerschap te bevorderen. Welke geloofwaardigheid heeft een overheid nog die sommige decreten niet uitvoert? Er is dus geen call voor investeringen in regionale steungebieden, terwijl het in het decreet wordt gestipuleerd. Wat gebeurt er nu met deze middelen? Er is in middelen voorzien in de begroting van dit jaar voor investeringssteun voor grote ondernemingen in ontwikkelingszones. Worden deze middelen geblokkeerd of krijgen ze een andere bestemming? Worden ze aangewend voor de investeringssteun voor strategische projec-

ten, met een waarde die hoger ligt dan 8 miljoen euro?

Wat de ecologische steun betreft, hoe zullen de aanvragen worden behandeld? Wanneer gaat u ervoor zorgen om hetgeen decretaal is voorzien, ook in richtlijnen om te zetten? Hoe zal de minister het nieuwe decreet honoreren? Hoe worden de middelen aangewend? Voor 2004 wordt slechts in 60 procent van het bedrag van 2002 voorzien. Welke inspanningen zult u leveren op het vlak van ecologische steun?

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, op 4 april 2003 hechtte de Vlaamse regering haar principiële goedkeuring aan het ontwerp van besluit tot toekenning van steun voor ecologie-investeringen in het Vlaams Gewest. Op 13 juni 2003 werd het besluit waarin rekening is gehouden met de adviezen van SERV en MINA-raad gemeld bij de Europese Commissie met het oog op goedkeuring. De EC stelde vragen over het voorstel, op 2 september 2003, 6 november 2003 en 27 januari 2004. Ze werden beantwoord in brieven van 26 september 2003, 17 november 2003 en 10 februari 2004. De oorzaak van de vertraging moet worden gezocht in de discussie over de verrekening van het voordeel van de groenestroomcertificaten in de nieuwe steunregeling. Binnenkort wordt de definitieve goedkeuring van de Europese Commissie verwacht.

Voor de klassieke expansiesteun aan grote ondernemingen hechtte de Vlaamse regering op 12 december 2003 haar definitieve goedkeuring aan het besluit tot toekenning van steun aan grote ondernemingen in regionale steungebieden.

Zoals bekend, geldt zowel voor KMO's als voor grote ondernemingen dat investeringsprojecten met een subsidiabele investeringsmassa van minder dan 8 miljoen euro de functioneel bevoegde minister, op advies van de Inspectie van Financiën en na akkoord van de Vlaamse minister van Begroting, een call kan lanceren. Voor projecten met een subsidiabele investeringsmassa van meer dan 8 miljoen euro wordt, ongeacht de grootte van de onderneming, het steunvoorstel meegedeeld aan de Vlaamse regering waarna het, na een bezinningsperiode van één maand, ter definitieve goedkeuring aan de Vlaamse regering wordt voorgelegd.

De regelgeving voorziet dus in de mogelijkheid dat de functioneel bevoegde minister een oproep lanceert zonder dat hij of zij daartoe evenwel ver-

Ceysens

plicht is. Deze opportuniteitsbeslissing wordt mee ingegeven door de beschikbare middelen. Het richtsnoer ter beoordeling van deze strategische projecten is ondertussen goedgekeurd en het aanvraagformulier is raadpleeg- en downloadbaar via het internet. Zowel de Dienst Investeren in Vlaanderen als de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen zijn formeel op de hoogte gebracht, zodat ondernemingen niet alleen hun investeringsdossier kunnen indienen maar ook maximaal kunnen worden begeleid bij de formulering van hun steunaanvraag.

In de begroting 2004 is in kredietlijnen voorzien voor de groeipremie aan KMO's. Daarbij moet het krediet zowel de oproepen als de strategische projecten indekken. Deze steunmaatregel geldt voor het hele Vlaams Gewest, inclusief de regionale steunzones. In de begroting 2004 is ook in kredietlijnen voorzien voor de groeipremie aan grote ondernemingen in regionale steunzones. Ook daarbij moet het krediet zowel de oproepen als de strategische projecten indekken. In de begroting 2004 is ook in kredietlijnen voorzien voor investeringssteun aan KMO's voor dossiers die eind 2003 nog krachtens de oude regelgeving moesten worden afgewerkt. In de begroting 2004 is ook in kredietlijnen voorzien voor investeringssteun aan grote ondernemingen voor dossiers die eind 2003 nog krachtens de oude regelgeving moet worden afgewerkt. In de begroting 2004 is ten slotte ook in kredietlijnen voorzien voor steun voor ecologische investeringen die worden afgehandeld krachtens de oude regelgeving of krachtens de nieuwe regelgeving, van zodra die is goedgekeurd.

Deze middelen zijn niet geblokkeerd. Voor de KMO's loopt een oproep, en voor zowel KMO's als grote ondernemingen kan een strategisch investeringsproject worden ingediend. Ook voor de ecologie-investeringen kan een dossier worden ingediend. Gezien de beperkte budgettaire middelen is inzake de grote ondernemingen voorlopig beslist geen oproep te lanceren en prioriteit te geven aan strategische projecten. Zoals u terecht opmerkt, blijkt uit Nederlandse studies dat steun voor regionale steunzones relevant is als zij voldoende groot is. Omgekeerd kan ook worden gesteld dat projecten waarin in functie van de omvang van de investering de inspanning van de klant relatief groter is, een grotere 'return on investment' voor de Vlaamse economie met zich meebrengen dan kleine, dikwijls uitbreidingsinvesteringen.

Gezien de lange goedkeuringsprocedure van het ecologiebesluit door de Europese instanties, is een overgangsregime geïnstalleerd waaraan de Vlaamse regering weldra haar goedkeuring zal verschaffen. Dit zorgt ervoor dat de oude regelgeving vanaf 1 januari 2004 wordt voortgezet tot het nieuwe ecologiebesluit in werking treedt.

Het krediet voor ecologische investeringen dient ter dekking van zowel de dossiers die zijn ingediend volgens de oude regelgeving als voor dossiers die zijn ingediend volgens het nieuwe besluit, van zodra dit is goedgekeurd. Naar aanleiding van het voorstel dat voorziet in de verlenging van het oude systeem, heeft mijn administratie een budgettaire oefening gemaakt. Daaruit blijkt dat deze verlenging budgettair inpasbaar is. Uit historische reeksen blijkt dat bij de grote en middelgrote ondernemingen 36,9 percent van de steun naar ecologische investeringen ging. Bij de kleine ondernemingen was het gemiddelde 9,53 percent. De voorbije zes jaar werd voor de kleine ondernemingen gemiddeld 9,9 miljoen euro vastgelegd, voor de grote en middelgrote 45,1 miljoen euro. In totaal is op jaarbasis voor alle ondernemingen samen 55 miljoen euro vastgelegd. De budgettaire inpasbaarheid is bevestigd in een advies van de Inspectie van Financiën.

Wat de cijfers betreft die de vraagsteller haalt uit het Jaarverslag 2002 van het Fonds voor Flankerend Economisch Beleid, moet rekening worden gehouden met volgende correcties. Ten eerste : in 2002 werd effectief voor 90 miljoen euro ecologiesteun vastgelegd. 2002 kan echter moeilijk als een referentiejaar fungeren omdat op dat ogenblik de inhaaloperatie voor de investeringssteun aan grote ondernemingen volop aan de gang was.

Ten tweede : er waren een aantal dossiers waarvoor het principe van de ecologische meerkostberekening, ingevoerd volgens de communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu met nummer 2001/C 37/03 en omgezet in het besluit van de Vlaamse regering van 11 januari 2002, nog niet van toepassing was. Dossiers die waren ingediend voor de datum van inwerkingtreding van het bedoelde besluit van de Vlaamse regering waren gemiddeld duurder dan de dossiers die nadien zijn ingediend.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mevrouw de minister, uit uw antwoord onthoud ik dat er op het vlak van de ecologie nog een procedure loopt. Ik herinner

Schuermans

er u toch aan dat, op het ogenblik dat het decreet werd behandeld, men vroeg om de tekst niet meer te wijzigen en te zorgen voor een snelle uitvoering omdat de voorliggende tekst was doorgesproken op het Europees niveau. Er zouden garanties zijn gegeven zodat het ontwerp kon worden goedgekeurd. We zijn nu 1 jaar later en de zaak blijft dode letter. Het nieuwe decreet wordt niet volledig toegepast, zeker niet op het vlak van de ecologiesteun.

Frappanter vind ik nog wat u zegt over de grote ondernemingen met investeringen lager dan 8 miljoen euro. Het kan toch gaan om belangrijke investeringen voor bedrijven die niet aan dat bedrag komen ! Een grote onderneming met pakweg 300 werknemers die een investering doet van 7 miljoen euro, dat is niet niks, zeker in de Vlaamse context. Die kunnen volgens uw toepassing niet in aanmerking komen, u organiseert daarvoor geen call. Ik vind dit een grote lacune in uw aanbod ten aanzien van de bedrijven.

Uit het Nederlands onderzoek blijkt dat die steun wel degelijk belangrijk is, ook voor investeringen lager dan 8 miljoen euro. Vandaag bestaat daar niets voor. Decretaal wordt er nochtans een mogelijkheid geboden. U beperkt er zich toe om voor grote projecten à la tête du client investeringssteun toe te kennen waarbij u niet wordt gehinderd door een besluit of een call. Voor een doorsnee-investering van grote bedrijven hebt u echter geen instrumenten. Ik betreur dat.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer Schuermans, de tijd dat er steun werd toegekend à la tête du client ligt achter ons. Dat gebeurde in uw tijd. Europa legt ons uitermate strenge regels op.

De heer Eddy Schuermans : Mevrouw de minister, wat u doet op basis van een objectieve procedure, op basis van criteria, desgevallend op basis van een call, is niet van toepassing op het gros van de inves-

teringen van grote ondernemingen. Dat is geen bedrijfsvriendelijke aanpak.

Minister Patricia Ceysens : Wat de groeipremie betreft, hebben tot begin maart 1.200 bedrijven een project ingediend. De call loopt sinds midden november 2003 tot eind maart 2004. Normaal krijgen we per jaar 4.000 dossiers binnen. Indien we nu in deze periode 1.800 dossiers ontvangen, dan zou dit op jaarbasis 4.800 dossiers betekenen. Voor een nieuw systeem is dat een overweldigend succes.

De oefening leert ons dat de administratieve last om het dossier in te vullen en klaar te maken is verminderd met 75 percent. Op jaarbasis houdt dit een besparing in voor het bedrijfsleven van maar liefst 1,5 miljoen euro.

De heer Eddy Schuermans : Mevrouw de minister, hoeveel van die dossiers zullen uiteindelijk worden gehonoreerd ?

Minister Patricia Ceysens : 31 maart is de einddatum om dossiers in te dienen.

De heer Eddy Schuermans : Het zou kunnen dat maar een fractie ervan positief wordt beoordeeld.

U kunt moeilijk een vergelijking maken met wat vroeger werd ingediend of verworven was. Nu kan niemand zeggen wat er zal gebeuren. Wat dat betreft bestaat er grote onzekerheid, ook bij degenen die een project hebben ingediend. Het is mogelijk dat er heel wat goede projecten in zitten die toch uit de boot vallen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.42 uur.*
